

На основу члана 9. став 10. и члана 10. став 7. Закона о инспекцијском надзору ("Службени гласник РС", бр. 36/15, 44/18 - др. прописи и 95/18),

Министар рударства и енергетике доноси

ПРАВИЛНИК
О ПОСЕБНИМ ЕЛЕМЕНТИМА ПРОЦЕНЕ РИЗИКА,
УЧЕСТАЛОСТИ ВРШЕЊА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА НА
ОСНОВУ ПРОЦЕНЕ РИЗИКА И ПОСЕБНИМ ЕЛЕМЕНТИМА
ПЛАНА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА У ОБЛАСТИ ГЕОЛОГИЈЕ И
РУДАРСТВА

(Сл. гласник РС бр. 106/18)

Предмет

Члан 1.

Овим правилником прописују се посебни елементи процене ризика, учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебни елементи плана инспекцијског надзора у областима геологије и рударства.

Посебни елементи за процену ризика

Члан 2.

(1) За новоосноване субјекте у области геологије - примењена геолошка истраживања (надзирани субјекти/ истражно поље, који су основани и почели са обављањем делатности у последњих годину дана), као и код надзираних субјеката, истражних поља код којих у претходном периоду није вршен инспекцијски надзор процењује се као претпоставка средњи степен ризика.

(2) За новоосноване субјекте у области експлоатације ресурса подземних вода и геотермалних ресурса (надзирани субјекти/експлоатациони простор, који су основани и почели са обављањем делатности у последњих годину дана), као и код надзираних субјеката код којих у претходном периоду није вршен инспекцијски надзор процењује се као претпоставка средњи степен ризика.

(3) За новоосноване субјекте у области рударства - експлоатације минералних сировина (надзирани субјекти/рударски објекти, који су основани и почели са обављањем делатности у последњих годину дана), као и код надзираних субјеката/рударских објеката код којих у претходном периоду није вршен инспекцијски надзор процењује се као претпоставка висок степен ризика.

(4) Процена ризика за ванредни инспекцијски надзор који се спроводи на основу поднетог захтева, односно представке врши се на основу елемената за процену ризика за редован инспекцијски надзор.

(5) Преглед посебних елемената за процену ризика у областима геологије и рударства и матрица ризика (Прилог), одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Непосредна процена ризика

Члан 3.

(1) Ако надзирани субјект није уписан у катастар истражних поља, катастар експлоатационих простора геотермалних ресурса и подземних вода или катастар експлоатационих поља има статус нерегистрованог субјекта, аутоматски се процењује критичан ризик, без упуштања у даљу процену ризика.

(2) Ако се код послодавца догодила смртна повреда на раду, тешка повреда на раду са смртним исходом, групна повреда на раду у оквиру које је запослени задобио смртну повреду на раду или тешку повреду на раду са смртним исходом, код надзираног субјекта се утврђује степен критичног ризика, без упуштања у даљу процену ризика.

(3) Исто дејство имају и чињенице које указују на то да је учињено кривично дело или да је одређено (познато или непознато) лице учинилац кривичног дела.

(4) Приликом инцидента или таквог догађаја код надзираног субјекта, односно надзираног објекта који је за последицу имао озбиљно угрожавање живота и здравља људи, животиња и биљака, животне средине и имовине аутоматски се процењује критичан ризик, без процене ризика на основу осталих посебних елемената за процену ризика.

(5) Ако се код надзираног субјекта догодила тешка повреда на раду утврђује се степен високог ризика, без упуштања у даљу процену ризика.

Учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика

Члан 4.

(1) Код надзираног субјекта, односно надзираног објекта код којег је степен ризика процењен као критичан инспекцијски надзор обавља се најмање два пута годишње.

(2) Код надзираног субјекта, односно надзираног објекта код којег је степен ризика процењен као висок инспекцијски надзор обавља се најмање једанпут годишње.

(3) Код надзираног субјекта, односно надзираног објекта код којег је степен ризика процењен као средњи инспекцијски надзор обавља се најмање једанпут годишње.

(4) Код надзираног субјекта, односно надзираног објекта код којег је степен ризика процењен као низак инспекцијски надзор обавља се најмање једанпут у две године.

(5) Ако је процењен незнатан ризик инспекцијски надзор обавља се најмање једном у три године.

(6) Ако се промене елементи на основу којих је извршена процена ризика и накнадно се процени да је степен ризика незнатан, инспекцијски надзор се не врши.

(7) Ако се праћењем утврди да је незнатан ризик повећан и да прелази у неки од виших степен ризика, инспекцијски надзор обавља се у учесталости предвиђеној за одговарајући степен ризика.

Посебни елементи плана инспекцијског надзора у области геологије и рударства

Члан 5.

(1) План инспекцијског надзора, поред обавезних елемената, садржи и посебне захтеве за усклађеност планова инспекцијског надзора у области геологије и рударства из делокруга послова органа државне управе и послова повереним органима аутономне покрајине.

(2) У плану инспекцијског надзора утврђују се годишњи циљеви инспекцијског надзора у области геолошке и рударске инспекције и исказују у мерљивим ефектима за које геолошка и рударска инспекција планира да буду остварени.

(3) Планом инспекцијског надзора, активности геолошке и рударске инспекције усмеравају се првенствено ка надзираним субјектима, рударским објектима код којих је процењен критичан и висок степен ризика, како би се тај степен ризика смањио, као и према оним субјектима и објектима код којих у претходној години није вршен надзор.

Завршна одредба

Члан 6.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Број 110-00-00052/2018-02

У Београду, 24. децембра 2018. године

Министар,

Александар Антић, с.р.

Прилог

ПРЕГЛЕД ПОСЕБНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ПРОЦЕНУ РИЗИКА У ОБЛАСТИМА ГЕОЛОГИЈЕ И РУДАРСТВА И МАТРИЦА РИЗИКА

I. Посебни елементи за процену ризика

1. Посебни елементи за процену природе штетних последица

Табела 1 - Природа делатности	Обим штетне последице	Нумеричка вредност
Подземна експлоатација чврстих енергетских минералних сировина	Критичан	5
Подземна експлоатација металичних минералних сировина	Критичан	5
Експлоатација течних и гасовитих минералних сировина	Критичан	5
Подземна експлоатација неметаличних минералних сировина	Критичан	5
Рударски радови у процесу геолошких истраживања - подземни	Висок	4
Површинска експлоатација чврстих енергетских минералних сировина	Висок	4
Површинска експлоатација металичних минералних сировина	Висок	4
Експлоатација подземних вода	Висок	4
Површинска експлоатација техничко-грађевинског камена	Средња	3
Рударски радови у процесу геолошких истраживања - површински	Средња	3
Примењена геолошка истраживања енергетских минералних сировина	Висок	4
Површинска експлоатација архитектонско-грађевинског камена	Средња	3
Експлоатација шљунка и песка	Средња	3
Примењена геолошка истраживања металичних минералних сировина	Средња	3
Примењена геолошка истраживања неметаличних минералних сировина	Средња	3
Примењена геолошка истраживања - хидрогеолошка истраживања или истраживања геотермалних ресурса	Средња	3
Експлоатација геотермалних ресурса	Средња	3
Експлоатација опекарских и керамичких сировина	Ниска	2

Површинска експлоатација осталих неметаличних минералних сировина	Ниска	2
Примењена инжењерскогеолошка - геотехничка истраживања	Ниска	2
Експлоатација природних грађевинских материјала	Незнатан	1
Ручно испирање племенитих метала из алувијалних наноса и скупљање других минерала са површине земље	Незнатан	1

2. Посебни елементи за процену обима штетних последица

Табела 2 - Геолошка истраживања - Обим штетних делатности - Врста геолошких радова	Обим штетне последице	Нумеричка вредност
Истражно бушење	Висок	4
Геолошки истражни раскопи	Средњи	3
Ревитализација бушотине	Средњи	3
Геофизичка испитивања	Низак	2
Геолошко картирање терена	Незнатан	1

Табела 3 - Геолошка истраживања - Обим штетних делатности - Ангажован број радника	Обим штетне последице	Нумеричка вредност
Преко 20 радника	Висок	4
Ангажовано 9-20 радника	Средњи	3
Ангажовано 5-8 радника	Низак	2
Ангажовано до 4 радника	Незнатан	1

Табела 4 - Геолошка истраживања - Обим штетних делатности - Рок трајања примењених геолошких истраживања	Обим штетне последице	Нумеричка вредност
До 6 месеци	Висок	3
Од 6 до 18 месеци	Средњи	2
Преко 18 месеци	Низак	1

Табела 5 - Експлоатација ресурса подземних вода и геотермалних ресурса - Обим штетних делатности - Количина експлоатације ресурса	Обим штетне последице	Нумеричка вредност

Преко 100 л/с	Критичан	4
Од 20 до 100 л/с	Висок	3
Од 5 до 20 л/с	Средњи	2
До 5 л/с	Низак	1

Табела 6 - Експлоатација ресурса подземних вода и геотермалних ресурса - Обим штетних делатности - Намена ресурса	Обим штетне последице	Нумеричка вредност
Употреба ресурса за водоснабдевање становништва	Критичан	5
Употреба ресурса у индустрији хране и пића	Висок	4
Употреба ресурса као техничка вода	Средњи	3
Употреба ресурса као геотермални ресурс	Низак	2
Употреба ресурса у оквиру породичног домаћинства	Незнатан	1

Табела 7 - Експлоатација минералних сировина - Обим штетних делатности - Врста рударских радова	Обим штетне последице	Нумеричка вредност
Рад у експлозивној радној средини	Критичан	5
Бушачко - минерски радови	Висока	4
Употреба машина за експлоатацију масе веће од 200 тона	Висока	4
Флотацијско јаловиште	Висока	4
Употреба машина за експлоатацију масе мање од 200 тона	Средња	3
Формирано на копу више од 3 етаже	Средња	3
Подводна експлоатација минералних сировина	Средња	3
Формирано на копу мање од 3 етаже	Ниска	2
Експлоатација ручним алатима	Незнатна	1

Табела 8 - Експлоатација минералних сировина - Обим штетних делатности - Ангажовани број радника	Обим штетне последице	Нумеричка вредност
Преко 1.000 радника	Критичан	5
Ангажовано 250-1.000 радника	Висок	4
Ангажовано 50-250 радника	Средња	3

Ангажовано 10-50 радника	Ниска	2
Ангажовано до 10 радника	Незнатан	1

Табела 9 - Експлоатација минералних сировина - Обим штетних делатности - Физички обим производње	Обим штетне последице	Нумеричка вредност
Обим производње већи од 100.000 м ³ (>300.000 тона)	Критичан	5
Обим производње од 50.000 м ³ -100.000 м ³ (до 300.000 тона)	Висок	4
Обим производње од 20.000 м ³ -50.000 м ³ (до 150.000 тона)	Средњи	3
Обим производње од 200 м ³ -20.000 м ³ (до 50.000 тона)	Низак	2
Обим производње до 200 м ³ (до 2.000 тона)	Незнатан	1

3. Тежина штетних последица

Тежина штетних последица представља производ природе штетних последица које могу настати у процесу примењених геолошких истраживања и обима штетних последица који се огледа у врсти геолошких радова, ангажованог броја радника и рока трајања примењених геолошких истраживања.

Тежина штетних последица представља производ природе штетних последица које могу настати у процесу експлоатације ресурса подземних вода и геотермалних ресурса и обима штетних последица који се огледа у количини експлоатисаног ресурса и намени ресурса.

Тежина штетних последица представља производ природе штетних последица које могу настати у процесу експлоатације минералних сировина и обима штетних последица који се огледа у врсти рударских радова, ангажованог броја радника и обима производње минералне сировине у области рударства.

Број бодова за процену штетних последица у области геолошких истраживања добија се множењем нумеричких вредности из табела 1, 2, 3 и 4, табела 1 x табела 2 x табела 3 x табела 4. Број бодова је у распону од 1-240.

Тежина штетних последица представља производ природе штетних последица и обима штетних последица и нумерички је исказана од 1 до 5 са приказом распона бодова.

Тежина штетних последица - Геолошка истраживања	Распон бодова	Нумеричка вредност
Незнатан	1-4	1
Низак	5-10	2
Средњи	11-40	3
Висок	41-120	4

Критичан	121-240	5
----------	---------	---

Број бодова за процену штетних последица у области експлоатација ресурса подземних вода и геотермалних ресурса добија се множењем нумеричких вредности из табела 1, 5 и 6, табела 1 x табела 5 x табела 6. Број бодова је у распону од 1-80.

Тежина штетних последица представља производ природе штетних последица и обима штетних последица и нумерички је исказана од 1 до 5 са приказом распона бодова.

Тежина штетних последица - Геолошка истраживања	Распон бодова	Нумеричка вредност
Незнатан	1-4	1
Низак	5-8	2
Средњи	9-20	3
Висок	21-40	4
Критичан	41-80	5

Број бодова за процену штетних последица у области експлоатације минералних сировина добија се множењем нумеричких вредности из табела 1, 7, 8 и 9, табела 1 x табела 7 x табела 8 x табела 9. Број бодова је у распону од 1-625.

Тежина штетних последица - Експлоатација минералних сировина	Распон бодова	Нумеричка вредност
Незнатан	1-4	1
Низак	5-16	2
Средњи	17-81	3
Висок	82-256	4
Критичан	257-625	5

4. Посебни елементи за процену вероватноће настанка штетних последица

1) Ризик утврђен у претходном инспекцијском надзору		
Степен ризика из претходног надзора	Опис вероватноће	Нумеричка вредност
Незнатан	Незнатна	1
Низак	Ниска	2
Средњи	Средња	3
Висок	Висока	4
Критичан	Критична	5

2) Незаконитости и неправилности утврђене у претходном инспекцијском надзору		
Утврђено стање и наложене мере	Опис вероватноће	Нумеричка вредност
Нису утврђене незаконитости и неправилности	Незнатна	1
Утврђене су незаконитости и неправилности и записником су наложене мере за њихово отклањање	Ниска	2
Утврђене су незаконитости и неправилности и решењем су наложене мере за њихово отклањање	Средња	3
Утврђене су незаконитости и неправилности и решењем је забрањен рад	Висока	4
Поднета је прекршајна пријава, пријава за привредни преступ или кривична пријава	Критична	5

3) Спремност и способност надзираног субјекта да изврши наложене мере и отклони утврђене незаконитости и неправилности и тако оствари законитост и безбедност свог пословања и поступања		
Поступање	Опис вероватноће	Нумеричка вредност
Нису изречене мере (нису утврђене незаконитости и неправилности)	Незнатна	1
Мере за отклањање незаконитости или неправилности које су наложене записником су извршене у потпуности у наложеном року	Ниска	2
Мере за отклањање незаконитости или неправилности које су наложене записником нису извршене или су извршене делимично и донето је решење којим је наложено извршење неизвршених мера из записника	Средња	3
Решење о забрани обављања делатности/активности/рада, захтев за покретање прекршајног поступка	Висока	4
Поднета кривична пријава, Изостанак сарадње са инспектором/Онемогућавања, спречавање или ометање инспектора у обављању службених радњи	Критична	5

5. Вероватноћа настанка штетних последица

Вероватноћа настанка штетних последица представља производ степена ризика утврђеног у претходном инспекцијском надзору и незаконитости и неправилности утврђених у претходном инспекцијском надзору и спремности и способности

надзираног субјекта да изврши наложене мере и нумерички је исказана од 1 до 5 са приказом распона бодова.

Вероватноћа настанка штетних последица утврђује се у распону од 1 до 125 бодова.

Вероватноћа настанка штетних последица	Распон бодова	Нумеричка вредност
Незнатна	1-4	1
Ниска	5-8	2
Средња	9-27	3
Висока	28-64	4
Критична	65-125	5

II. Матрица ризика и метод за процену ризика

Тежина штетних последица и вероватноћа настанка штетних последица своде се на нумеричке вредности у распону од 1 до 5, ради једноставније примене матрице ризика методом 5 x 5.

Матрица ризика 5 x 5 обухвата сваку комбинацију од пет нивоа тежине штетних последица (нумеричке вредности од 1 до 5) и вероватноће настанка штетних последица (нумеричке вредности од 1 до 5) за процену степена ризика.

У табели 1 је приказана метода 5 x 5 - матрица ризика.

За примену ове методе потребно је за сваки надзирани субјект, односно надзирани објект (који се анализира применом методе) утврдити:

- тежину штетних последица и
- вероватноћу настанка штетних последица.

За утврђену тежину штетних последица и вероватноћу настанка штетних последица, на основу Табеле 2. утврђује се степен ризика (одредити степен ризика од 1 до 25).

Табела 1: Метода 5 x 5 - матрица ризика

Вероватноћа настанка штетних последица		Тежина штетних последица				
		Незнатна	Ниска	Средња	Висока	Критична
		1	2	3	4	5
Незнатна	1	1	2	3	4	5
Ниска	2	2	4	6	8	10
Средња	3	3	6	9	12	15
Висока	4	4	8	12	16	20
Критична	5	5	10	15	20	25

Табела 2: Степен ризика

Бројчана вредност ризика	Степен ризика
1, 2	Незнатан
3, 4, 5	Низак
6, 8, 9	Средњи
10, 12, 15, 16	Висок
20, 25	Критичан